

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-02-127S

СИЛАБУС

навчальної
дисципліни

SYLLABUS

«Регіональне лісівництво»		"Regional forestry"
Шифр за ОП	OK 7	CodeinDegreeProgramme
Освітній рівень: Магістерський (другий)		LevelofEducation: Master's (second)
Галузь знань «Аграрні науки та продовольство»	20	FieldofKnowledge "Agrarian sciences and food"
Спеціальність Лісове господарство	205	FieldofStudy: Forestry
Освітня програма: Лісове господарство		DegreeProgramme: Forestry

РІВНЕ– 2023

Силабус навчальної дисципліни «Регіональне лісівництво» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство», спеціальності 205 «Лісове господарство». Рівне : НУВГП, 2023. 9 с.

ОПП на сайті університету:
<https://ep3.nuwm.edu.ua/>

Розробник силабусу: *е-підпис* Фізик І.В. кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства;
е-підпис Стецюк Людмила Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства.

Силабус схвалений на засіданні кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Протокол № 13 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри:
е-підпис Клименко М.О., д.с.-г.н., професор

Керівник ОП:
е-підпис Клименко О.М., д.с.-г.н., професор, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ:
е-підпис Прищепа А.М., д.с.-г.н., професор

© Фізик І.В., 2023
© Стецюк Л.М., 2023
© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИПЛІНИ «Регіональне лісівництво»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Лісове господарство (ID 22194)</i>
Спеціальність	<i>205 Лісове господарство</i>
Рік навчання, семестр	<i>2-й рік навчання, 3-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредити ЄКТС</i>
Лекції:	<i>16 год. – д.ф.н.; 2 год. – з.ф.н.</i>
Практичні заняття:	<i>14 год. – д.ф.н.; 8 год. – з.ф.н.</i>
Самостійна робота:	<i>60 год. – д.ф.н.; 80 год. – з.ф.н.</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>державна</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	

<p>Лектор</p> 	<p>Фізик Ігор Васильович</p> <p>кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства</p>
<p>Вікіситет</p>	<p>http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Фізик_Ігор_Васильович</p>
<p>ORCID</p>	<p>0000-0003-4247-2519</p>
<p>Як комунікувати</p>	<p>i.v.fizyk@nuwm.edu.ua</p>
<p>Асистент лектора</p> 	<p>Стецюк Людмила Миколаївна</p> <p>кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства</p>
<p>Вікіситет</p>	<p>http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Стецюк_Людмила_Миколаївна</p>
<p>ORCID</p>	<p>0009-0000-4288-1211</p>
<p>Як комунікувати</p>	<p>l.m.stetsuk@nuwm.edu.ua</p>

<p>ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ</p>	
<p>Мета та завдання</p>	
<p>Метою вивчення дисципліни «Регіональне лісівництво» є вивчення регіональних особливостей ведення лісового господарства в лісах України, виходячи з природно-територіальної специфіки формування типів лісу та впливу на формування лісостанів переважаючих чинників природного та антропогенного характеру зволоження, радіації, промислові викиди в атмосферу.</p> <p>Після опанування дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • комплексне лісгосподарське районування території України; • регіональні системи ведення лісового господарства; • регіональні чинники формування зональних та азональних типів лісу; • еколого-економічні принципи лісокористування та регіональні особливості підвищення продуктивності та біологічної стійкості лісів. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • запроектувати організаційно-технічні показники рубок лісу відповідно до зональних та лісовничо-типологічних особливостей лісостанів України; • оформити необхідні документи на проведення рубок лісу. 	
<p>Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle</p>	
<p>https://nuwm.edu.ua/nni-az/osvitni-prohramy</p>	
<p>Передумови вивчення (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)</p>	

Передумови вивчення забезпечує навчальна дисципліна «Регіональне лісівництво»

Компетентності

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти

Програмні результати навчання

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Лекцій – 16/2 год. Практичні роботи – 14/8 год.

Самостійна робота – 60/80 год.

Методи та технології навчання	Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні та практичні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення, лабораторна база кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема	
Кількість годин, результати навчання, література	Зміст тем
Тема 1. Еколого-економічні принципи сталого регіонального природокористування та комплексне лісгосподарське районування території України.	
лекцій – 2 год. практичних - 4 ПРН-3, ПРН 6 Література [1,2,3]	Методологічні та нормативно-правові основи природокористування в Україні. Створення нормативної бази для переходу на наближене до природи лісівництва в умовах глобальних змін клімату Основні напрями та принципи природокористування в Україні. Вплив лісо-рослинних умов на формування лісових ресурсів України. Роль районування лісових територій. Комплексне лісгосподарське районування територій України.
Тема 2. Ліси Полісся та Лісостепу і особливості ведення лісового господарства	
лекцій – 2 год. практичних - 2 год. ПРН-3, ПРН-6, ПРН 11 Література [1,3,4,5]	Характеристика лісового фонду. Типологічне різноманіття лісів. Основні завдання та напрями ведення лісового господарства. Особливості рубок та формування лісів. Способи та технології головних рубок.
Тема 3. Ліси Степу та Гірські ліси і особливості ведення лісового господарства	

лекцій – 2 год. практичних - 2 год. ПРН-5, ПРН - 6, ПРН- 11 Література [1,2,6]	Коротка характеристика лісового фонду. Степове лісівництво та проблеми лісокористування. Динаміка лісокористування та обсяги рубок. Особливості формування типів лісу на різних макросхилах. Типологічне різноманіття лісів. Особливості проведення рубок в лісах різного природного складу. Відновлення лісів на згарищах.
Тема 4. Заплавні ліси та особливості ведення господарства в них	
лекцій – 2 год. практичних - 2 год. ПРН-3, ПРН 6, ПРН 11 Література [1,2,3]	Роль заплавних лісів та їх антропогенна трансформація. Особливості формування типів лісу в різних частинах заплави. Варіанти заплавної та типів лісів. Видове різноманіття лісів. Русло стабілізуюча роль лісів. Особливості ведення лісового господарства в умовах зарегулювання річкового стоку в різних природних зонах.
Тема 5. Діагностика стану лісів та особливості ведення лісового господарства в умовах аеротехногенного забруднення довкілля	
лекцій – 2 год. практичних - 2 год. ПРН-3, ПРН 5, ПРН 6 Література [1,2,6]	Вплив аеротехногенного забруднення на основні компоненти лісових екосистем. Оцінка стану насаджень ушкоджених техногенним впливом. Шкала оцінки санітарного стану насаджень та ступеня їх пошкодження комплексним впливом антропогенних та природних чинників.
Тема 6. Оцінка стану лісів та особливості ведення лісового господарства в умовах радіоактивного забруднення	
лекцій – 2 год. практичних - 2 год. ПРН-3, ПРН 6, ПРН 11 Література [7,9,10]	Діагностика радіаційного стану лісів та їх зонування за рівнем радіоактивного забруднення. Особливості лісокористування в забруднених радіонуклідами лісах. Автореабілітаційні процеси в радіоактивно забруднених лісах. Особливості ведення лісового господарства.
Тема 7. Ліси природно-заповідного фонду України та специфіка ведення господарства в них	
лекцій – 2 год. практичних – ПРН-3, ПРН 5, ПРН 11 Література [1,2,3,4]	Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Режим території та об'єктів природно-заповідного фонду. Специфіка ведення господарства в заповідних лісах України. Особливості проведення ландшафтних рубок догляду та санітарно-оздоровчих заходів. Можливості розширення природоохоронних територій в Україні.
Тема 8. Проблеми сталого ведення лісового господарства	
лекцій – 2 год. практичних – ПРН 3, ПРН-5, ПРН 6, ПРН 11 Література [1,3,11]	Критерії та індикатори сталого ведення лісового господарства. Сертифікація лісів за різними схемами. Проблеми розвитку сертифікації у різних природних зонах України. Перспективи розширення поступових, вибіркового та комбінованих систем рубок головного користування в лісах України.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
1. Класифікація способів рубок головного користування.
2. Види рубок, догляд за лісом, їх мета.
3. Методи рубок догляду.
4. Основні організаційно-технічні показники рубок догляду за лісом.
5. Традиційні технології і способи рубок догляду.
6. Проблеми рубок догляду і основні шляхи її вирішення.
7. Основні характеристики природоохоронних знаків та щитів у лісах ПЗФ.
Форми та методи навчання

Використовуються традиційні та інноваційні методи навчання. Проведення лекційних занять передбачає демонстрацію презентацій із відповідним темі заняття теоретичним матеріалом. Частина лекційного заняття відводиться на діалогові технології, розгляд можливих практичних ситуацій та дискусію. Здобувачі мають можливість публічного виступу із презентацією лекційного матеріалу.

Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними, а також отримання навичок командної роботи. У контексті підготовки до виконання практичних робіт та самостійної підготовки застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми.

Здобувачі всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП.

Здобувачі отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмінь під час аудиторних дискусій, захисту лабораторних робіт та самостійного опрацювання матеріалів.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

-технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;
-програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет;
-програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати та захистити практичні роботи. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне виконання і захист практичних робіт та інших поточних завдань (самостійна робота), що становить поточну складову оцінки;
– 40 балів – модульні контролі (20+20).

Всього 100 балів.

Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно нормативних документів НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/> ; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії <http://ep3.nuwm.edu.ua/8545/>; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> ;

Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/>; Наказ ректора НУВГП від 16.09.2019 № 00502 "Про введення в дію нової системи оцінювання навчальних досягнень студентів" <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezalezzhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumentu> ; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість отримати додаткові бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до підготовки і публікації тез та наукових статей.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література Основна

1. Генсірук С.А. Ліси України / Наук. тов. ім. Шевченка, Укр. держ. Лісотехнічний університет. – Львів, 2002. – 496 с.
2. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. – Львів: Апріорі, 2008. – 656 с.
3. Гірс О.А., Новак Б.І., Кашпор С.М. Лісовпорядкування: Підручник. – 2-ге видання. – К.: Арістей, 2005. – 384 с.
4. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво: Підручник/ За ред. В.Є. Свириденка. – К.: Арістей, 2005. – 544 с.
5. Свириденко В.Є. Лісівництво. Цикл лекцій. Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2007. – 391 с.

6. Правила рубок головного користування в лісах України [Текст]: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 р. № 761. – 9 с.

Допоміжна

7. Лісовий Кодекс України. – К., 2006. – 30 с

8. Клименко М. О., Клименко О. М., Клименко Л. В. К49 Радіоекологія : підручник. – Рівне : НУВГП, 2020. – 304 с.

9. Атлас. Україна. Радіоактивне забруднення / Мінчорнобиль України. К., 2001. 39 с.

10. Атлас. Україна. Радіоактивне забруднення / Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Інтелектуальні Системи ГЕО, К., 2002.

11. Правила поліпшення якісного складу лісів [Текст]: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724 // Урядовий кур'єр, 2007. - № 89. С. 12– 14.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>

2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, URL: <http://www.libr.rv.ua/>

5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukovabiblioteka> (http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php)

Всі навчально-методичні матеріали (силабус, методичні вказівки, навчальні посібники, презентації, контрольні питання) вільно доступні на сторінці навчальної дисципліни в Навчальній платформі НУВГП: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4329>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (softskills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (міжпрофесійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання:

- допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять, виконання самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу;

- цілеспрямованість, наполегливість – під час виконання лабораторних робіт, а також підготовки до контрольних заходів;

- адаптивність, командна робота – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу, виконання лабораторних робіт у складі бригади;

- соціальна обізнаність і відповідальність – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності;

- критичне мислення, лідерство, креативність – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять;

- самонавчання для професійного та особистісного зростання – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з використанням електронних навчальних ресурсів та інформаційних баз.

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО

<http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdzili/navchnauktsentr-nezalezhnootsiniuvannia-znan/dokumentu> та Порядку ліквідації академічних

заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. У разі незгоди здобувача з результатами оцінювання, в день здачі контролю знань в деканат ННІАЗ подається апеляційна скарга, де аргументовано викладається суть питання. До скарги додається роздрукований варіант всіх відповідей цього здобувача під час

виконання спроби. Директор ННІ скликає апеляційну комісію для розгляду скарги на яку запрошуються студент та представник ННЦНО, згідно Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням про неформальну та інформальну освіту в НУВГП : <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/> ..

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/> . У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>

Здобувачі повинні дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdili/vyo/dokument>, а викладач Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Національного університету водного господарства та природокористування <http://nuwm.edu.ua/struktturnipidrozdili/zapobighannjakorupcii/dijaljnisti> .

Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності: сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/> ; сторінка НУВГП «Якість освіти» <http://nuwm.edu.ua/sp> та Сайті Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (StrengtheningAcademicIntegrityinUkraine Project — SAIUP) <https://academiq.org.ua/>

Вимоги до відвідування

Лекційні та практичні заняття проводяться згідно розкладу в офлайн або онлайн-режимі. Консультації проводяться онлайн-режимі з використанням Google Meet згідно розкладу консультацій, що доступний на сторінці кафедри екології, ТЗНС та ЛГ: <http://nuwm.edu.ua/nni-az/kaf-ecology>. У разі необхідності - у погоджений зі студентами час. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн режимі (змішана форма навчання) за погодженням із викладачем.

Здобувачі можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки на заняттях, але виключно в навчальних цілях.

Автори
доцент Фізик І.В.
доцент Стецюк Л.М.

Автор
Доцент

Людмила СТЕЦЬЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1133 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000807E2D0054327D00